

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évi 150.— L., félévi 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.
 Megjelenik minden szombat.

Királyt gyilkolt a politikai szenvedély

Békétlen békénk közelmúlt esztendei sok vé-
 politikai merénylet izgalmát zuditották ránk.

Méretekben, jelentőségben azonban egyik sem
 tekinthető a gyilkossággal, amely október

hált sérüléseibe. Két büntársát később fogta el a
 rendőrség.

Ez a véres események rövid története. De minél
 minden ilyen kirobbanás, ez a politikai gyilkosság

Marseilleban, Franciaország kikötő városá-
 történt.

Sándor, Jugoszlávia királya, Barthou, Francia-
 külügyminisztere estek áldozatul ennek a
 merényletnek.

A büntetett egy Calmen nevű horvát ember
 el kézi gépfegyverrel. A merénylet a tömeg
 közelségében olyan súlyosan elverte, hogy az is bele-

is hosszabb folyamatnak az eredménye. Sándor
 szerb király azoknak a nehézségeknek esett áldo-
 zatul, amelyek az igazi békekészség megteremtése kö-
 rül jelentkeznek. Tehát a múltat is föl kell elev-
 nitenünk a grászfáklyák fényénél.

A Karagyorgyevics uralkodócsalád, amelynek
 Sándor király második tagja volt, 1903-ban került

trónra, amikor a szerb hazafiak összeesküdtek Obrenovics Sándor ellen s életétől is megfosztották. Petár, az első király, békésen uralkodott 1912-ig, amikor az ugynevezett balkáni háborúban országát megnövelte és tekintélyre emelte.

Az akkori idők külpolitikájának sok gondot okozott Petár fiának, György hercegnek hareias magatartása, aki a szerb hadsereget már akkor az osztrák-magyar monarchia ellen hareba akarta vinni. György herceget lemondatták a trónöröklés jogáról s helyét öccse, Sándor herceg foglalta el.

Pár év múlva a szerb Princip revolvere Sarajevóban kioltotta Ferenc Ferdinánd és felesége életét, megkezdődött a világháború, amely Szerbiának is élet-halál kérdésévé vált. Sándor trónörökös betegeskedő apja helyett a háború alatt fővezére volt a szerb hadseregnek s kormányzója az országnak. Az antant óriási fővonulása és erőfeszítése Szerbiát is fölemelte lesújtott helyzetéből és nagy területekkel ajándékozta meg. Azok az álmok, amiket a szerbek magukban hordoztak, valóra váltak, az összes délszlávok szerb vezetés alatt egy államba tömörültek.

De a területi egyesülés egyelőre nem hozta meg a lelkek egyesülését is. Az utóbbi évek történetéhez tartoznak, tehát ismeretesek azok a viszályok, amelyek a szerbek és horvátok között állandósultak és amelyeknek egyik legvéresebb eseménye volt, hogy 1928-ban egy szerb képviselő a parlamenti ülésen több horvát képviselőt s köztük a horvát nemzeti párt vezérét, Radicsot is revolverrel halálosan megsebezte.

Sándor ekkor már hét év óta király volt s mindent elkövetett, hogy alattvalói viszályát elsimítsa. Miután a pártok között nem sikerült békét teremtenie, 1929-ben fölfüggesztette az alkotmányt s egyeduralkodónak jelentette ki magát. Ezzel azonban a nehézségek nem simultak el s a belső állapotok ziláltsága növelte a külpolitikai bajokat. Közben ugyanis Olaszország mind ellenségesebb magatartást kezdett tanusítani Jugoszlávia ellen.

Ezt a helyzetet akarta megváltoztatni a francia külpolitika. Ismeretesek azok az utazások, amelyeket Barthou francia külügyminiszter közelebbről a kisantant államaiban tett és amelyek során ezeknek a szövetségét igyekezett megerősíteni. Folytatólagosan a franciák azt akarták elérni, hogy a jugoszlávokat és olaszokat is kibékítsék. Ennek a megfár-

gálására ment Sándor király egy hadihajón Franciaországba, ahol a horvát merénylő utját szegte nagyratörő terveinek. Vele pusztult Barthou is, aki Franciaország befolyását ennek a látogatásnak a kapesán még jobban meg akarta szilárdítani.

A merénylet első benyomása nagyon fölkaparta a világ közvéleményét. Romániát kétszeresen sújtotta a hír, mert Sándor nemcsak szövetséges volt az országnak, hanem mint Mária főhercegnek férje, szoros rokoni kapesolatban is állt a román királyi családdal.

Hogy milyen következményei lesznek a véres eseménynek a külpolitika további alakulására? Ez első sorban attól függ, hogy Jugoszláviában hogyan alakulnak a dolgok. Egyelőre a 12 éves trónörökös királlyá kiáltották ki s kormányzó-tanácsot szerveztek melléje. Az új szerb kormányzat első megnyilatkozásai a belső béke megteremtése mellett szólanak.

Külső és belső politika termelést kellene szolgálni

Románia mezőgazdasági terményeinek értékesítése évről évre nagyobb nehézségekbe ütközik.

Tisztában vagyunk vele, hogy más országokban is nagy bajok vannak a mezőgazdasági cikkek értékesítése körül. De azt is látjuk, hogy a bajok enyhítésére mindent megtesznek: a külpolitikát is lehetőleg a gazdasági érdekeknek rendelik alá. A szövetségi kapesolatoknak is a gazdasági érdekek szolgálatát vetik alapul, elsősorban a kivitel és a hozatal kérdéseit tisztázzák a szövetségek megkötésénél.

Románia is megkísérelte, hogy szövetsége egyúttal terményeinek vásárlóivá tegye. A tisztán erről a kérdéstről sokat tanácskozott s a korlati kérdések megoldására gazdasági tanácsot is alakított. A reményeségek azonban nem váltak valóssá. A román sajtóban általános a panasz, hogy például a csehek gazdasági kötelezettségeiknek nem tesznek eleget. Élni szeretnének, de vásárolni akarnak olyan mértékben, mint ahogy Románia gazdasági érdekeinek megfelelően.

A lakóközösség miatt Románia pedig nem más országokkal hasznos és kielégítő gazdasági kapcsolatokat kötni. Egy példa megvilágítja a

Külpolitika

Mussolini szózata. Az olasz miniszterelnök Milánóban megint szózatot intézett az olasz nemzethez. A mai bonyolult nemzetközi viszonyok miatt feszült érdeklődéssel várták a duce megnyilatkozását s ebben az érdeklődésben nem is csalatkoztak. Mussolini első sorban fasizmus mellett tett újabb tanubizonyságot, kijelentve, hogy a XX. századnak ez lesz a politikai rendszere. Azután ismét hangsúlyozta a fegyverkezés szükségességét, utalva arra, hogy a leszerelési kérdés megoldása „ágyuk és hadihajók tömege alatt nyugszik, a feltámadás reménye nélkül”.

A beszéde további folyamán foglalkozott Mussolini Olaszországnak a környező államokkal való viszonyáról, határozottan kijelentette, hogy Szerbiával nem olyan jó ez a viszony, mint amilyennek lennie kellene, ellenben igen jó Svájjal és Ausztriával s javuló Franciaországgal szemben. Kifejezte azt a nézetét, hogy Németországot be kell vonni a népek közösségébe, mert nála nélkül Európa sorsát tartósan rendezni nem lehet, de azt is kiemelte, hogy Ausztria függetlenségének fentartása szintén európai érdek. Megemlékezett végül az igazságos béke

szükséges voltáról, amin — Gömbös magyar miniszterelnökhöz utóbb intézett távirata szerint — a párizs-környéki békek igazságtalan rendelkezéseinek jóvátételét értette. A beszéd ismertetett komoly tartalmának megfelelő hatást tett világszerte s ezt a hatást az azután bekövetkezeti szerb királygyilkosság csak növelte.

Gömbös Lengyelországban. A magyar miniszterelnök a jövőhéten indul lengyelországi útjára, amit azután olaszországi útja fog követni. A bonyolultabbá vált külpolitikai viszonyok között az utazást nagy érdeklődéssel figyeli a világ közvéleménye.

A spanyol forradalom. A katonai összeesküvésnek indult spanyol forradalom munkás zendülésévé változott el, véres összeütközésekre vezetve az ország sok vidékén, számtalan áldozatot követelve. A kormány saját jelentése szerint, ura a helyzetnek. Ez azonban, az eddigi tapasztalatok szerint, aligha jelenti az ország belső békéjének helyreállítását.

A Saar-vidéki népszavazás. Amint mind jobban közeledik a népszavazás ideje, annál nagyobb mértéket ölt az izgatás a Saar-vidéken. A szocialista szervezet, a katolikus szövetségek s a zsidóság rendszeresen izgatnak Franciaország mellett, úgy, hogy a népszavazás szintén lehet komoly nemzetközi bonyodalomnak okozója.

Tíz évi béke Ausztriának. A német kormány késznek nyilatkozott arra, hogy az osztrák kérdést tíz évig nem bolygatja. Ez tíz évi békét és nyugalmat jelentene Ausztriának is s ebben a kérdésben Európának is. Azonban nagy kérdés, hogy az osztrák hitleristák nyugton fognak-e maradni?

Belföldi hírek

Elintéződött a Titulescu ügy. Lapunk előző számában közöltük, hogy Tatarescu kormányának lemondása Titulescu külügyminiszter magatartásáért következett be. Titulescu, hogy álláspontjának hajthatatlanságáról meggyőzze a kormányt, csak hosszas kérésekre jött vissza külföldről Romániába. Hazaérkezése után kijelentette, hogy mint magánember érkezett vissza Romániába. Megérkezése után rövidesen királyi kihallgatáson jelent meg. Kihallgatása után Tatarescuvval folytatott megbeszélést és azután közös kihallgatáson jelentek meg az uralkodó előtt. A kihallgatás után Titulescu engedett merev álláspontjából, de a külügyministerséget még sem fogadta el. A kérdésben aztán a marseillei gyilkosság hozott megoldást. Ennek hatása alatt Titulescu elváltatta a külügyminiszteri tisztséget.

Közölték a belföldi kölesön feltételeit. A belföldi kölesön kibocsátásának időpontja rövidesen itt lesz. A belföldi kölesön ügyet előkészítő bizottság megállapította a kölesön kibocsátásának feltételeit. Az ezer lejes kötvény kibocsátási ára 800 lej lesz. Az állam pedig 1200 lejben vállalja be. Évente 4 százalékot fog kamatozni és a kölesön akció sorsolással lesz egybekapcsolva. A sorsolási jutalmak több millió lejre rúgnak.

Vádat emeltek a radnóti plebános ellen. Brander Sándor radnóti, római katolikus plebánost vád alá helyezték, hogy bucsu alkalmával izgató beszédet tartott. A plebános szentbeszéde azon alapult, hogy Szent Mária nagysága az ő fantáziáján alapuló hitében, boldogságot

Szőlőoltványok

őszi ültetésre garantált fajtisza, szép fejlődésűek.

Kaphatók:

Székely Gábor faisko ájában

Diosg - Biharódszeg, jud. Bihar.

Argyazéket kívánatra díjmentesen küldök.

pedig az ő büntetlenségében rejlik. Ezt a gondolatot fejtette ki a szónok és beszédéből azt a tanulságot vonta le, hogy mi azért nem vagyunk boldogok, mert „a bűn rabságában singlödünk. Imádkozzatok tehát, hogy ebből a rabságból megszabaduljunk”. A rabság emlegetésén kívül kifogásolták a zászlóra kötött virágok színét is. A plebánost államellenes izgatás címén vád alá helyezték.

Ujból előtérbe került a tisztviselők ügye. Ismeretes, hogy a Tatarescu-kormány néhány hónappal ezelőtt a tisztviselők számának apasztását határozta el. Közben a kormány lemondott és Tatarescu új kormányt alakított. Az egyideig szünetelő rendezés most megint időszerűvé vált. Hír szerint az új kormány a legelső minisztertanácson megállapította, hogy kétszer annyi állami tisztviselő van Romániában, mint amennyinek lennie kellene. A kormány elhatározta, hogy feltétlenül segít ezen az aránytalanságon és újból hozzákezd a tisztviselők számának apasztásához. A kormány tervét a nemzetipárt nagy idegességgel fogadta, mert attól tart, hogy az elbocsátott magyar tisztviselők után a nemzetipárti érzelmi tisztviselőket fogják elbocsátani.

Vajda barátokozni akar. Vajda Sándor, volt miniszterelnök egy újságíró előtt a magyar-román kapcsolat létesítéséről nyilatkozott. Vajda azt várja, hogy a kezdő lépést Magyarország tegye meg. A volt miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a magyar és román ifjuságnak meg kell értenie egymást és közeledniük kell egymáshoz. Sajnos, mikor kormányon volt, nem eselekedett ilyen szellemben.

HÍRTEK

Nem enyhülnek a járványok. Erdély területén tifusz, vörheny és torokgyík járvány szedi áldozatait. A járvány nem enyhül, sőt több helyen újabb hevességgel lépett fel.

Kiiltották a vonatból a vándorárúsokat. A vasút vezérigazgatója egészségügyi okokra hivatkozva megtiltotta, hogy vándorárúsok élelmiszereket áruljanak a vonatban. Egyidejűleg az igazgatóság elrendelte, hogy este tíz órától reggel hat óráig az állomások folyosóin nem szabad kiabálva árulni a portékát.

Megszigorították az utlevél megszerzését. A belügyminiszter rendelete értelmében ezután az eddig szükséges utlevél iratokon kívül az utlevél kéressel egyidejűleg még a következő iratokat kell betérjeszteni. Igazolványt a községi előjáráságtól, hogy a külföldre utazó külföldi tartózkodása alatt elegendő pénzzel rendelkezik. Igazolni kell továbbá a tényleges foglalkozást is.

Megórtó szó. Károly király résztvett a lugosi görög katolikus templom festményeinek felszentelő ünnepségén. Az ünnepségek után megtartott diszlakomán Károly király beszédet tartott. Beszédében a felekezeti békét sürgette. A király beszé-

déből a következőket ragadjuk ki:

— Ortodoxnak (görögkeleti) születtem, azonban olyan államnak vagyok uralkodója, mely otthont nyújt más vallásu polgároknak is. Elhatározott szándékom, hogy egyforma szeretettel legyek mindenki iránt, aki hű fia egyházának.

Majd így folytatta:

— Ma, amikor mindnyájunknak kötelességünk nemzetünk előrehaladása és belső rendje érdekében harcolni, nem az a fontos, hogy a pap milyen ruhát visel és milyen fajhoz tartozik.

Halálos szerencsétlenség történt a nagybányai aranybányában. A francia bányatársaság által bérelt nagybányai aranybányában május óta már a negyedik halálos szerencsétlenség történik. A tetőtartó gerendák leszakadása következtében közet-törmelék temette el Steiner Antal bányaácsot. Steinert súlyos sérülésekkel kórházba szállították, ahol meghalt.

A zöld sugarak völgye. Venezuelában, a zöld sugarak völgyében járt egy magyar utazó, aki rendkívül érdekes és izgalmas kalandjairól pompás cikkben számol be *Tolnai Világlapja* új számában. A népszerű képeslap rengeteg cikket, remek novellákat, folytatásos regényt és közel száz egyszerű képet közöl.

Akinek elsőrendű gyümölcsfákra, rózsákra, diszcserjékre, évelőkre és szőlőoltványokra szüksége van, kérje az alanti hirneves cég

legújabb árjegyzékét:

AMBROSI, FISCHER & Co.
AIUD-NAGYENYED.

Tájékoztató az osztályosorsjátékról.

Többek kérésének akarunk lehet tenni, amidőn felvilágosításokat közlünk a jelenlegi sorsjátékról.

A sorsjáték külföldön nagyon el van terjedve. Ennek magyarázata elsősorban a mai nehéz kereseti lehetőség. A legjobb esetben is, ha valaki befektet egy bizonyos összeget valamilyen üzletbe, annak csak 10 vagy 20%-át tudja megkeresni, ha ugyan el nem veszi az egészet. Ezzel szemben az osztályosorsjátéknál egy minimális 200 lejes befektetés esetén a befektetett összeg 1000-szeresét is megkeresheti.

A sorsjáték igazgatósága most egy nagyon előnyös játéktervet állított össze. Ezen tervben a közönség a világon található játéktervben létező előnyöket megkapja. Első sorban is 70.000 sorsjegy van kettő szériában. A sorsjegyeket 1-től 70.000-ig számozzák s ezek képezik a törzsszámot. Tekintve, hogy a sorsjegyet csak egynegyedes címletekben készítették, szükségessé vált még egy betűszerinti megjelölés is, amelyhez az a), b), c), d) betűket használták. Tehát ha valaki megveszi az egész sorsjegyet a 23.957-es számmal, akkor lesz négy sorsjegye, vagyis 23.957 a), 23.957 b), 23.957 c), 23.957 d). Ebben az esetben a nyeresemény összeget teljes egészében az illető kapja, mert mind a négy negyed tulajdonát képezte. Ezen kívül minden egy negyedes címletre jön még külön egy bélyegszám. A bélyegszámok egy egész sorsjegyet

képviselnek. Ezen bélyeg sorsjegyeket 100.000-tól 299.999-ig számozták három sorozatban. Tehát aki vesz egy egynegyedes sorsjegyet, pl. 23.957 számút, az játszik ezen törzsszámmal, mely nyeresemény esetében a nyert összeg egynegyed részét kapja, de a rajta levő bélyegszám, pld. 139.274, amennyiben ezt huzzák ki, a teljes összeget kapja, tehát nem egy negyedrészt. Ezek alapján minden egynegyed sorsjegytulajdonosnak két eshetősége van a nyeresésre, míg akiknek egész sorsjegye van, az öt eshetőséggel rendelkezik. — Ezen törzsszámok és bélyegszámok egy időben két külön sorsjátékon vesznek részt, függetlenül egymástól. Lehet nyerni külön a törzs, vagy a bélyegszámmal, de lehet nyerni egyszerre mind a kettővel is.

A sorsjegyek ára, az eshetőséghez viszonyítva olcsó, $\frac{1}{1}$ Lei 800, $\frac{1}{2}$ Lei 400, $\frac{1}{4}$ Lei 200. A sorsjáték négy osztályból áll, a huzásokat minden hó 15-én pontosan lebonyolítják. A négy osztály lebonyolításával összesen 282,348.000 lej kerül kifizetésre a szerencsés nyerők közt.

A fenti felvilágosításokat a kolozsvári ECONOMIA erdélyrészi főlárúsító Cluj-Kolozsvár, Fötör 23. cégtől kaptuk, mely a statisztika adatai szerint a legszerencsésebb sorsjegyarúsító, mert az elmúlt játék alatt is több milliós nyereseményt fizetett ki a boldog nyerőknek.

Intő példa. A bukaresti bíróság marasztaló ítéletet hozott egy durva csendőr ügyében. A putnai csendőrőrmester Buceaga Anna putnai asszonyt kihallgatás közben a pincében elkinozta, korbáccsal, ostorral, bikacsökkel verte, majd mikor eszméletlenül esett össze, erőszakot követelt el rajta. A csendőrőrmester mindent tagadott. A parasztlasszony azonban orvosi bizonyítványok-

kal bizonyította állításait. A főügyész súlyos büntetést kérő beszéde és a védbeszéd meghallgatása után az Itélőtábla órákig tartó tanácskozás után két évi súlyos börtönre ítélte a csendőrőrmestert. Azonkívül még kötelezte arra is, hogy a szerencsétlen, beteggő tett és megesufolt asszonynak 50 ezer lei kártérítést fizessen.

TANÍTÓ URAK! Rajz- és földrajz tanításánál nélkülözhetetleneknek bizonyultak a *Minerva R.-T. Cluj-Kolozsvár*, Str. Baron L. Pop 5. (v. Brassai-u.) kiadásában megjelent és már három év óta forgalomban levő *Kovácsi Pál* rajzpedagógus, rajztanár által tervezett, román- és magyar nyelven elkészített füzetek, melyek a modern pedagógia minden követelményeinek tökéletesen megfelelnek.

A rajzfüzetek ára darabonként
4.— *Lej, a földrajzfüzetek ára*
8.— *Lej, a Vezérfonal ára* 12.—
Lej. — Ugy a Vezérfonal, mint a füzetek az ország minden jobb könyvkereskedésében kaphatók, ahol nem volnának beszerezhetőek: oda utánvétellel készséggel küld a kiadó.

Gelencén embereket támadnak meg a farkasok. A Magyar Népnak csaknem minden számában közöltünk híreket arról, hogy a Székelyföldön mennyire elszaporodtak a ragadozó állatok. Ugy látszik, a vadak mind merészebbekké válnak. Közelebből a háromszékmegyei Gelencén egy istállóba is betörték a farkasok és szétéptek egy lovat. Legujabban a farkasok már az emberek életét is veszélyeztetik. Vajda János gelencei gazda Zernye erdőbe indult erdőlni. Utközben farkasok támadták meg és csak nagy nehezen tudott a vérszomjas ragadozóktól megmenekülni.

A hadikölesön kötvények nem képeznek vagyont! Adózási ügyből kifolyólag a kolozsvári ítélőtáblának döntenie kellett arról, hogy a hadikölesön kötvények értékét képviselnek-e, vagy pedig értéktelen papírok? Az ítélőtábla elvi jelentőségű ítéletben kimondotta, hogy a *hadikölesön kötvények nem képeznek vagyont és a kötvények után nem lehet adót követelni.*

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DE SZASZ FERENC

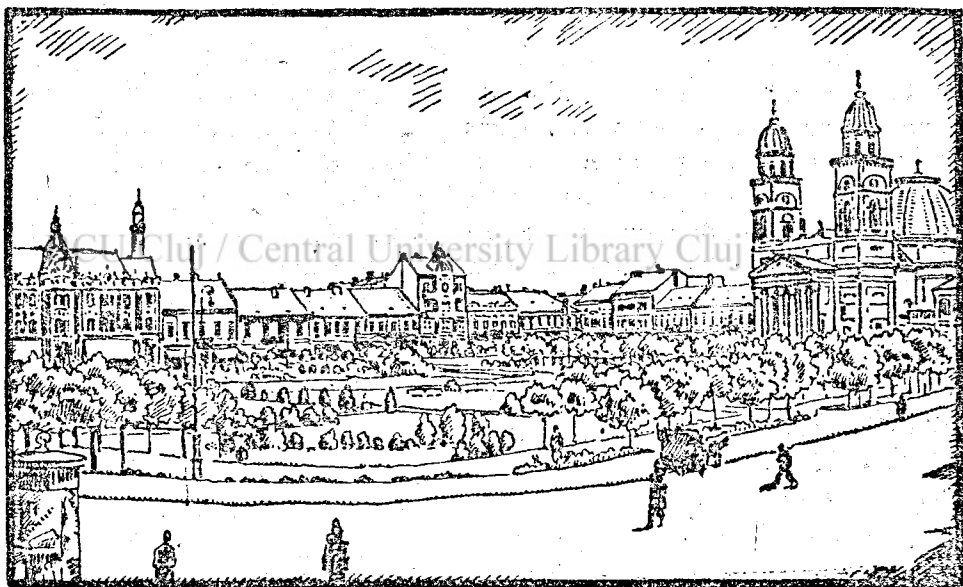
Tanulságos kiállítás.

'Az Erdélyi Gazdasági Egyesület Török Bálint igazgató vezetése alatt évről-évre jól sikerült kiállításokat rendez Erdély nagyobb városaiban. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kiállítása tavaly Sepsiszentgyörgyön folyt le a legteljesebb siker jegyében.

Az idei kiállítást az Erdélyi Gazdasági Egyesület vezetősége Szatmáron rendezte. Mai számunkban más helyen ismertetjük azokat a súlyos nehézségeket, és akadályokat, amelyek a szatmári kiállítás rendezésével kapcsolatban

szállította Szatmárra. A kiállítás közönsége nagy gyönyörűséggel szemlélte a székely háziipar remekbe készült termékeit. A kalotaszegi csoportot Kónya Gyuláné rendezte. Általános feltűnést keltettek a kalotaszegi nép színpompás varrottasai.

Az ipari- és gépkiallítás sok újdonsággal szolgált az érdeklődő gazdáknak. A gazdálkodás mai szelleme megkívánja, hogy mezőgazdasági gépekben és eszközökben mind jobb és célszerűbb formákat gyártsanak. A szat-

Szatmár látkepe.

felmerültek. Ezen a helyen a kiállítás anyagával fogunk foglalkozni, hogy olvasóink fogalmat alkothassanak arról a nagy haladásról, amelyet a szatmári kiállításon az erdélyi földészaki részén lakó gazdák tanusítottak.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezett kiállítás nem volt kizárólag mezőgazdasági kiállítás. Nemesak állatok, mezőgazdasági termények és gyümölcsök voltak kiállítva, hanem a kiállítás szép háziipari, ipari és gép-kiállítással volt egybekapcsolva.

Külön meg kell emlékeznünk a szatmári kiállítás háziipari csoportjáról. Gyárfás Pálné a Székelyföldről egész vagon rakományt kitevő népművészeti kincsét szedett össze és

mári kiállításon meggyőződhetnek a látogatók arról, hogy hasznos mezőgazdasági munkát csak akkor lehet végezni, ha mindenféle gép és eszköz közül a legjobbat választjuk ki. A kiállítás rendezősége munkában is bemutatta a gépeket. Az ezzel kapcsolatosan rendezett versenyek a kiállításnak egyik főérdekesége képezték. Különös figyelmet érdemlő gépezet láttunk a kiállításon: amerikai gyártmányú, házi villamos telepet. A kis gép olyan hatásosan állítja elő a villamos áramot, hogy segítségével kisebb községeket vagy telepkeket nagyszerűen el lehet látni villamos világgal. A gépnek különös előnye, hogy önmagukból dolgozik és így kezeléséhez semmi

különleges szakértelem nem szükséges. Bizonyára nagy jövője van ennek a gépnek nálunk is, mert nyugaton már a gazdák sem tudják nélkülözni a villamoság áldásait. Nekünk pedig munkánkban, terveinkben és haladásunkban mindég nyugat felé kell tekintenünk.

A kiállítás egyik legszebb látnivalója a *Hangya Központ által* rendezett kiállítás volt. A *Hangyával* sok kiállításon találkoztunk. Egy esztendőben sem volt azonban ilyen szép és szemléltető a kiállítása. A kiállítás keretében a Hangya nemcsak árukat állított ki, hanem érdekes képekben és rajzokban mutatta be a szövetkezés előnyeit.

A mezőgazdasági termény és gyümölcs-kiállítás több termet betöltő anyagából nem említhetünk meg mindent. Láttunk azonban egy tanulságos csoportot. Ezzel érdemesnek tartjuk részletesebben foglalkozni. Dr. *Récsey Lajos* sülelmedi gazdasága *Bodor Kálmán* szakszerű vezetése mellett olyan anyagot mutatott be a kiállításon, amelyik méltó tanubizonyosságot szolgáltatott a gazdaság kiválóságáról. *A sülelmedi Récsey-gazdaság alig hetven hold. Ez a kis darab föld annyi jövedelmet hoz, mint egy régi nagybirtok.* Az igaz, hogy minden eszközt felhasználnak a gazdaságban a jövedelem szaporítására. Csak példaképpen említjük meg, hogy foglalkoznak gyógynövények gyűjtésével és értékesítésével. Kappanokat hizlalnak tejjel. A tejjel hizlalt kappanok féléves korban megtisztítva darabonként négy kilót nyomnak. Foglalkoznak a gazdaságban gomba szárítással, leves-tészta készítéssel, sőt lómészárszék is van a gazdaságban. A lovak husát hizlálásra érté-

kesítik. Most tervbe vették, hogy finom női bundák készítésére alkalmas csikóbőrök előállításával fognak foglalkozni. Ezek csak kiragadott példák a gazdaság belterjes üzeméből, annak igazolására, hogy mindenből lehet pénzt csinálni. A sülelmedi Récsey-gazdaság kis Dánia Erdélyben, természetesen más üzemi berendezéssel, mint a dán gazdaságok.

Ki kell emelnünk a *Chinoi* gyár készítményeit, különösen a mételykór ellen használt *Distol* és *Porzol* buza-pácoló anyagokat. A Chinoi-gyár szereit ma már verhetetlenek, versenyen kívül állanak, mert oly kiválóak, hogy semmi más szer sem léphet nyomukba.

Az állatkiállítás Szatmármegye fejlett állattenyésztéséről tett tanúságot. Azt a szomorú megjegyzést kell azonban ehhez a megállapításunkhoz fűznünk, hogy a fehér magyar marha sorsa Szatmármegyében is megvan pecsételve, ha valami gyors intézkedés nem történik a még meglevő állatok megmentésére.

Sajnos a kiállítás tartamára hirdetett előadásokat a második cikkünkben kifejtett okok miatt csak részben lehetett megtartani. Így lapunk főszerkesztője *Gyallay Domokos* és szerkesztője dr. *Szász Ferenc* sem tarthatták meg előadásaikat.

Egészben véve a kiállítás szép keresztmetszetét mutatta annak a magas mezőgazdasági kulturának, amelyik Szatmár vidékén általánosan meghonosodott Erdély más vidékén lakó gazdái példát vehetnének a szatmári és szatmárvidéki gazdáktól, akik megértették, hogy haladniuk kell a korrál.

Magyar kiscgazdák dicsérete. Manoileseu, volt román miniszter meglátogatta Budapesten az őszi gazdasági kiállítást. A miniszter a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a pesti kiállításon látott dolgokról. Különösen meglepte, hogy a magyar kiscgazdák éppen olyan kiváló buzát termelnek, mint a nagy birtokosok. Feltűnt az is a volt román miniszternek, hogy a magyar kiscgazdák gyümölcstermése úgy van megszervezve, hogy egy fajta, nemes gyümölcsöt ter-

melnek nagyban. Ennek a szervezetségnek köszönhető, hogy a magyar kiscgazdák kitűnően tudják értékesíteni a gyümölcsöt, mert köztudomásu dolog, hogy nagy mennyiségben minden gazdasági termék jobban értékesíthető. A miniszternek annyira megtetszett Magyarország gazdasági fejlettsége, hogy komolyan akarja ezt tanulmányozni. Megbizta a budapesti román követséget, hogy vásároljanak számára magyar gazdasági szak-könyveket.

A Magyaralföldön másodsor terem az eper és cseresznye. Kiskunfélegyháza vidékén a cseresznye és a földieper másodsor hozott termést. A második termés olyan bőséges, hogy a gazdák nagy mennyiségben tudták a piacra vinni a gyümölcsöt.

Megdrágult az állatjártatok illetéke. A járlati illetékek a legujabb rendelet szeriut megdrágultak. Az eddigi illetékeken kívül ugyanis a következő külön illetékeket kell befizetni a

Járlat megváltása alkalmával. Nagy állat után 5, kicsi után 2.50, kos, juh, kecske, sovány újszű 1.50, bárány és malac 4 hónapos 1 lei. A vágóhídi átírásnál nagy állatért 10, kicsiért 5, juh, kecskéért stb. 2 és bárány, négyhónapos malacért 1 lej kell fizetni. Az eladásnál a nagy állatért 3, kicsiért 2, a többiért 1 lej kell fizetni.

A jelek szerint most már esősebb napokra van kilátásunk. A vetőmagját rézgáliccal pácoló gazda teljes joggal eshetik gondolkodóba abban a tekintetben, hogy vajjon lesz-e alkalma a gálicban nedvesen esávézott vetőmagot tökéletesen kiszáritani, hogy az rendszeresen elvethető legyen. Ugyanis a gálicos esávézés esetén feltétlenül szükséges az átmedvesedett vetőmag tökéletes kiszáritása. Hideg, nedves és rossz időben ez a munka azonban sohasem lehet kielégítő. A kellelően ki nem száradt vetőmag, ha hosszabb ideig áll, nyirkossá, üdohosszá válik, ha pedig a tökéletesen kiszáradt vetőmag a száraz talajba kerül, rendkívül sokat szenved a esiraképesség. Ezek a veszélyek mind súlyos gondot okoznak a gazdának, melyeket csak úgy kerülhet el, ha gálic esávézés helyett *Porzol* pácolást alkalmaz. A *Porzotról* ma már minden gazda tudja, hogy üszögmentességet, holtnaként legkevesebb 15 kg. vetőmagmegtakarítást és 1 mázsa terméstöbbletet biztosít és elvetéskor az egérfókák ellen is véd. *Porzol* után száritgatni nem kell, mert száraz páca, ami után a vetőmag évekig is eltartható, anélkül, hogy esiraképességében legkevesebbet is szenvedne. *Porzolózott* vetőmag száraz talajba elvetve, semmit sem szenved, hanem türelmesen bejárja az érkező esőt.

A repecetermelő gazdákat bizonytalansággal érdekeli fogja, hogy a repecetermés ugynevezett fekete alhernyója, mely 5—8 évi időközökben szokott nagyobb arányokban mutatkozni, az idén ismét megjelent és kártétele ősszel éri el a töfokot. Irtsuk az a rendkívül káros fekete hernyót a gyümölcsfák permetezésénél szélteben használt

Pácolószere a PORZOL legyen, Ha eredményt akar PORZOLT vegyen!

A PORZOL újabb leszállított árai:

1 kg.-os csomagban	Lei 75.—
5 kg.-ként	75.—
20 dekás tasak	18.—

Követelje kereskedőjétől a PORZOLT!

A legközelebbi lerakat címét közli:

A KÉPVISELET:
A GROTECHNICA, CLUJ-KOLOZSVAR
CALEA REGELE FERDINAND 5.

A VEZÉRKÉPVISELET:
FREDERIC SPODHEIM & Co. S. A.
BUCURESTI I, STR. SFT. CONSTANTIN 4.

Arzola, arzénos permetezőszerszerrel. A permetezőoldatot a következőképp készítjük el: 100 liter vízben 600 gr. *Arzola* por, hozzá 300 gr. káliszappan. A tapasztalatok szerint védekezés híján sok száz hold repevetés szokott e falánk kártevő pusztításainak áldozatul esni.

PIAC

Emelkedni fog a buza ára! A gabonapiacra a buza ára a kormány által meghatározott értéknél alacsonyabbra esett. A Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége ezért kérte a kormányt, hogy emelje fel a buza középárát vagononként 500 lejre. A napokban foglalkozott a kérdéssel a kormány gazdasági bizottsága és a javaslatot elfogadta. Így a kormány a 76 kilogrammos búzát 500 lejes alapon fogja vásárolni. Egyben azt is elhatározták, hogy a felvásárolt készletről mindaddig nem adnak el, amíg az 500 lejes ár nem állandósul.

Jól sikerült a marosludasi nagyvásár. A marosludasi, őszi nagyvásár feltűnően jól sikerült. Hal-hét esztendeje nem volt ilyen jó vásár Marosludasou. Külföldi szállításra sok hírvetett ökröt vásároltak a kereske-

dők. A hírvetett ökör ára kilene és fél lej élősúlyban kilónként. A gyenge minőségű ökörért csak hat lej adtak kilónként. A hírvetett disznó 19—20 lej volt élősúlyban kilónként.

Drágult a tűzifa.

Az utóbbi napokban, mint-hogy az időjárás hűvösebbre fordult, a tűzifa ára megdrágult. Tekintettel arra, hogy a tűzifa külföldi kivitele mérsékelte, nem valószínű, hogy a drágulás tartós legyen.

Piaci árak Nagyváradon.

Buza 420—440, rozs 320, árpa 260—280, zab 240—260, csöves kukorica 130—150, szemes kukorica 240—280 lej mázsánként.

Lóhere és lucerna széna 140—150, széna 110—120, szalma 50—70 lej mázsánként.

Piaci árak Nagykárolyban.

Buza 440—450, rozs 315—320, zab 230—240, tavalyi kukorica 300—305, új kukorica 240—245, árpa 300—310, napraforgó 200—220 lej mázsánként.

Piaci árak Temesváron.

Buza 400—410, zab 260, árpa 290, lóhere 3000 lej mázsánként.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

Hárman együtt.

Van egy nagyon kedves régi mondás, mely azt írja, hogy ahol a szegény és a gazdag ember a szeretetben és a szeretet által találkozik, ott mindhárman vannak jelen és pedig a szegény és a gazdag ember s a jó Isten, aki a szeretetben és a szeretet által megáldja mind a kettőt. Ebből a régi mondásból első sorban is azt tanulhatjuk meg, hogy a szegény emberre sem felesleges a gazdag ember s a gazdag emberre sem felesleges a szegény ember, mert csak ha ők ketten összetalálkoznak, akkor részesülhetnek Isten áldásában.

Nem felesleges a szegény embernek a gazdag ember. Oh, hogy is lehetne felesleges! Gondoljuk csak el, hogy különösen a mai nehéz időben hány szegény, munkanélküli, nyomorgó embernek hány téli tűzifája, hány ruhátlan, szegény, diétázó gyermeknek a meleg ruhája, gondozás nélküli betegnek a gyógyító orvossága, bizony hány elárthat halottnak, még az utolsó szemfedője is ott van rajta a gazdagoknál. Bizony, a szegény emberek számára sokszor az az egyetlen menedék, ha összejön valaki őket a gazdagokkal s megnyitja számára a gazdagok segítségének irgalmas útját.

Nem felesleges azonban a gazdag emberre sem a szegény ember. A gazdag ember élete úgy lesz áldássá, ha találkozik a szegény emberrel és szolgál neki, segít rajta, mint ahogy a végzetlen gazdagságu Isten irgalmának ezerféle áldással segít és szolgál a gyöngé, az erőtlén embernek. Ugyan mi értelme is lenne annak, hogy a gazdag ember éljen a világban, ha nem az az értelme, hogy a gazdag ember azért van, hogy találkozzék a szegényvel és segítsen rajta s ebben mutassa meg, hogy van valami az Isten lelkéből, van valami benne, ami kiemeli a ragadozó állatok sorából és emberré teszi, van benne szeretet. — Mit ér, ha a világos meggyered is, lelkedben pedig vallasz? — tette fel a kérdést komoly figyelemmel a mi Urunk Jézus Krisztus. A nagy nevető örökösök prédája lesz, a leggazdag emberből is nagyon szegény, koporsóba zárt lesz, élete szétfoszló semmivé válik, ha nem a legfelsőbb emberi művészethez, ha nem érkezik hozzá, hogy az aranyat kenyérré, életté, áldássá átváltoztatni szegényebb testvérei számára. Minden gazdagságnak az a rendeltetése,

hogy találkozzék a szegénységgel a szeretetben és a szeretet által, mert csak így lehet áldás belőle. A tudásnak találkoznia kell a tudatlansággal, az erőnek a gyengeséggel, a jóságnak a rosszasággal, hogy a szeretetben való találkozás által a tudás tanítsa a tudatlanságot és elvezesse az igazság útjára, az erős támogassa a gyengét s felemelje a porból magához és a jóság megtérítse a bűnből és a kárhozattól, kimentse a halál karjaiból a rosszat.

Azért a szegény és a gazdag ember számára azok végzik a legáldottabb munkát, akik szüntelenül azon fáradoznak, hogy a szeretetben és a szeretet által való ez áldott találkozást lehetővé tegyék a szegény és a gazdag ember számára, mert mi lesz abból, ha a szegény és a gazdag nem tud találkozni, ha gyűlölettel, irigységgel, megvetéssel, mint halálos ellenségek értetlenül állnak a gazdagok és szegények szemében egymással? Mi lesz abból, ha az emberek közötti különbséget, a szellemi és anyagi erőkből, teljesítő képességekből és ezekből kifolyólag gazdasági előnyökből való különbséget nem tudja kiegyenlíteni az ember egymás testvérévé tevő, isteni szeretetnek hatalma? Mi lesz ebből? A történelem eseményei újból meg újból megrázó feleletet adnak a kérdésre. A történelem felelete mindig az, hogy ha a szegények s a gazdagok csak irigyelni, gyűlölni, megvetni tudják egymást, de nem tudnak egymásnak szolgáló, egymáson segítő szeretetben találkozni, akkor ebből mindig forradalom, bolsevizmus, szörnyű átok és szenvedés támad, kétségbe esett hitetlenség születik, mert hiányzik a szegény és a gazdag között Isten és az ő áldása.

Kiknek az a hivatása, hogy összehozzák a szegényt a gazdaggal? Elsősorban a krisztus egyházainak, de azután mindenkinek, akiben van valami a Krisztus lelkéből. Boldog és áldott munkát végez mindenki, aki utegyengetője tud lenni a szegény és gazdag szeretetben való találkozásának, mert az utegyengetője Isten országának. Egészen bizonyos, hogy a mai idők súlyos megpróbáltatásaiból, nyomorúságaiból és szenvedéseiből addig ki nem kerülünk, amíg az a nagy találkozó be nem következik, melyben az emberek mélyeséges bűnbánattal ismerik meg, hogy egymás javára és nem romlására, egymás testvérévé s nem ellenségévé teremtette őket az Isten.

Mulató

HAZAMEGYEK...

*Itt hagyom a híres várost,
Ha kend azt kívánja,
Hazamegyek édesapám
Óreg falujába.*

*Tinót fogok az igába
Hajnalszakadásra,
Nótaszóval indulok el
A ködlő határba.*

*Nótámmal kicsalom rózsám
Himes ablakába,
Csókot nyomok százszor édest
Pipacs ajakúra,
Cserditgetek, konditgatok
A tinóm nyakába,
Utánnam fordul a nap is
Arany-udvarába.*

*Hogyha már a piros alkon!
Lelép a határra,
Legény, tinó hazaballag
Esti vacsorára,
Édesanyám a kapuban
Kint vár a fiára...
Hazamegyek édesapám,
Ha kend úgy kívánja.*

Rugyogó-Lőrinc Pát,

Az örökség.

Nagy izgalommal rontott be vasárnap délben az ivóba Pörge Sándor.

— Amerikai pénz gyün a faluba! Százezer dollár!! ...

— Micsoda? Ne tréfáljon kend ...

De Sándor csak bizonygatta rendre, hogy a nagy pénz megérkezik nemsokára.

— Oszt kitől? Kinck?

Egyszerre, mint a fölturt hangyaboly, egy gomolyban feketéllett körülötte a sok ember.

— Honnan mondja kelmed? Ugy álmodta tán ...?!

— Álmodta a majdnitmondok. Ehum a' ujság. Nézzék!

Azzal odanyujtotta az aznap-reggeli lapot. Még a nyomdafesték is szaglott rajta, olyan friss volt.

Nézték, falták:

— Ejha! A Bódis koma!... Nohát, ki gondolta volna! ...

— Ez a szerenese!

— Hja, az „amerikai nagybácsi“! ...

Sorra járt a vasárnapi szám. Mindegyikük külön-külön is, de egyszerre is olvasták a nagy hirt:

— Bódis János százezer dollárt örökölt!

Százezer dollár!! Bizony ez nem kis összeg, különösen, ha meggondoljuk, hogy mostanában milyen kevés a pénz minálunk. És hogy milyen nehéz hozzájutni. Szinte lehetetlen, bármilyen komoly biztosíték mellett is.

— Igaz ugyan, hogy a dollár az utóbbi időkben esett! ... — kockáztatta meg Izsák, a koresmáros.

De csakhamar lehurrogta:

— Akármennyit esett is, mégis csak dollár! Hozzá százezer! ...

Nohát ennyiben maradtak.

Azután tovább olvasták a hiradást, ami — teljes egészében — így szólt:

„Nagy amerikai örökség jut egy szegény magyar földművesnek. Amint nekünk Pittsburgból jelentik, ott az elmúlt hónapban meghalt Molnár K. Gergely, aki harminc év előtt vándorolt ki Magyarországból és család nélkül maradván, minden megakarított pénzét, mintegy százezer dollárt, egyetlen rokonára, unokaöccsére, Bódis János gazdálkodóra hagyta.“

— Nahát, ez eddig rendben is volna, — szólt a falu pennája, a csavaroseszü Kiss István. — De hadd lássuk csak odább is.

Olvasták hát odább.

„... Az örökhagyó úgy rendelkezett, hogy egyona fele részre Bódis János fiu-, a másik fele pedig a leánygyermekai között egyenlő részben osztásék fel...“

Felhökken az alkalmi gyülekezet.

— Fiu-leány? Hiszen Bódis komának mindössze egy gyereke van. A Jóska.

— A Jóska.

— Az ám ...

Egymásra bámultak, pedig Bunkó, a cigány, aki mindig ott settenkedik a szurdékban, már elment közben a jóhírről Bódisékhoz, hogy ajándékot kapjon a jóhír közléséért.

— Hát osztán!?! — okoskodik Bude Gergely a legokosabb esküdt. — Ha fiu — fiu. Ha egy — hát egy. Mi van azon kivetni való?

— Mi? — veti vissza Kiss István. — Hát az, hogy a vagyon fele a lányoknak jár.

- De ha lány nines, akkor minden a fiuké.
- De fiuk sinesenek. Csupán egy fiu van.
- A Jóska . . .
- Nohát . . .
- Nohát akkor az egész a Jóskaé.

Éppen ezt a véleményt akarta kimondani Sásdi Mihály bíró uram, amikor a kurátor még valamit felelt fel az illető újsághír alján. Még pedig ezt:

„ . . . Amennyiben azonban az illetőnek az örökös elhalálozása idején nem volna legalább két törvényes gyermeke, úgy az egész vagyon közéletkonysági célokra fog fordíthatni, még pedig . . .”

És itt az újság felsorolt egy esomó intézményt.

Mire pedig Bódis uram nagy lelkendezve és bizalmát törölve megérkezett a nagyvendéglő udvarjába, már mindenki tudta, hogy az amerikai

százezer dollár nem kerül a falujokba soha. Jó helyre kerül, igaz, de se Bódis koma, se a Jóska fia, se a többiek közvetlenül nem élvezik ezt a rengeteg pénzt.

Mert Bódis koma az átkos „egyke“ hive volt. Nem akartak egynél több gyermeket. Ahogy Kiss sógor, meg Bóde Gergely, meg még Sásdi bíró uram sem akartak egynél több gyermeket hitvány vagyoni tekintetektől.

No hát, bizony elszontyolodtak nagyon Bódis koma esetén és csakhamar gondolkozni kezdtek, hogy hátha mégis csak úgy van az jól, ahogy az Uristen, meg a böles Anyatermészet azt elrendezte és áldásul minél több gyermeket adott a jóérzésű embereknek.

Kürthy György.

Méhecske Atyám

A méhecske fullánkja.

Nemsokára, hogy a jó Isten az állatokat megteremtette, ellátogatott köréjük és kikérdezte őket, van-e valami panaszuk?

Sorban járultak a Teremtő elé az állatok, egyik ezzel, másik azonnal a kívánsággal.

Az Ur meghallgatta a kérésüket s ha méltányos volt, teljesítette is.

Egyszer csak a kis méh röppent a jó Isten elé.

Mi a panaszod, kis szorgalmas teremtményem? — kérdezte jószágosán az Alkotó.

— Jaj, végtelen hatalmu Atyám, nehéz azt elmondani!

— Add csak elő nyugodtan, kis dolgozó jószágom!

A méhecske ide-oda mozgott teleteltségében.

— Reggeltől estig fáradok, hogy a virágokból az édes mézet összegyűjtsen. S mikor már azt hiszem, hogy egész télre elég és nyugodtan pihenhetek, jön az ember meg a medve és elveszik a mézem. Ujra kezdek a keserű és fárasztó munkát. Adjái, Uram, Teremtőm, nekem va-

lami fegyvert, amellyel sebet üt-tessek azon, ki mézemet bántja.

Az Ur arcáról szigorúság tükröződött:

— Miért akarsz te másokat megsebezni? Hát nem szorgalomra, munkára és békére teremtettelek én téged? Nem azért vagy a világon, hogy az édes mézettel másoknak élvezetet és gyönyörűséget szerezz?

A kis méhecske csak erősködött, hogy ő a mézét meg akarja védeni és nem szívesen adja másnak.

Az Ur megharagudott rá. Így szólt neki:

— A fullánkod lesz a fegyvered. Megmérgezheted vele, akit akarsz. De mert akkor már nem békés kis méhecske vagy, aminék én teremtettelek, hanem bosszualló teremtmény, csak egyszer eszálhatod életedben. A fullánkod le fog szakadni. A sebben marad, te pedig — elpusztulsz.

Ne akarj másnak ártani, mert a gonoszságod a saját fejedre hull vissza!

Sok a must Franciaországban!

Franciaország egyes vidékein nagy szőlőtermés volt. A termelőknek a must eltartására nincs

elég hordójuk. Vendée-ben történt meg, hogy egy szőlőbirtokos miután az összes hordóit musttal megtöltötte, a megmaradt mustot a háza mellett levő medencébe öntötte. A legelőről hazatérő állatok ittak az erjedő mustból és megrészegedtek. A musttól megrészegedett állatok hazatérve az istállóban kábultan összeestek

Halálsugarakat talált fel egy német mérnök.

Egy Franciaországban letelepedett német mérnök évek óta kísérletezik olyan sugarakkal, amelyeknek gyilkoló erejét a háboruban fel lehetne használni. A németországi kísérletei alkalmával mindég kudarcot vallott és a hatóságok nem vásárolták meg találmányát. Hír szerint most Párisban annyira tökéletesítette a találmányát, hogy gépét háboruban fel lehet használni. Az új halálgép nyolcszáz méteres körzetben minden embert vagy állatot eszméletlenül tesz. A gép főrésze egy millió gyertyafény erejű sugár. Ezt a sugarat azonban a mérnök nem vilálamossággal állítja elő, hanem ismeretlen módon.

Repülő bicikli

Egy orosz gyárban „repülő-biciklinek“ nevezett új motornélküli repülőgépet gyártottak. A gép a két merev szárnyal van felszerelve, de ezek mögött mozgatható szárnyai is vannak, amelyek a gépet előrehajtják. Ezeket a vezető úgy hozza működésbe, hogy váltakozva leguggol, majd újra kiegyenesedik. A gépet a levegőben még nem próbálták ki, de sokan jelentkeztek az első kísérletre.

Indokolás.

Biró, a vádlotthoz:

— Miért nevezte a panaszoszt számárnak és gazembernek?

— A dolog nagyon egyszerű bíró ur, — feleli a vádlott. — A panaszos számár, mert leánytestvéremet vette feleségül és gazember, mert otthagya és most én kell, hogy eltartsam testvéremet.

Tanuld meg!

Most kell ültetni a tulipán-hagymákat! A legkisebb kertnek is gyönyörű díszje tavasszal a tulipán. Ez a szép, magyar virág utóbbi időben nagy divatba jött és a legkisebb kertbe is ültetik. A virágzás után kiszedett tulipán-hagymákat a nagyobb fagyok beálta előtt kell ültetni. Az ültetésnél vigyázni kell, hogy a tulipán-hagymák megfelelő mélységbe kerüljenek. Ha ugyanis a tulipán-hagymákat nem ültetjük elég mélyre, könnyen elfagyhatnak. A leghelyesebb mélység tulipán-hagymák számára 12 centiméter. Inkább ültessük ennél mélyebbre, mint sekélyebben.

A méz elősegíti a vérképződést. A méz kitűnő egészségi hatásáról többször írtunk. Most újabb jó tulajdonságáról számolhatunk be. Németországban kísér-

letet végeztek az iskolás gyermekeknek, hogy a méz milyen módon hat a vérképződésre? Két csoportra osztották az iskolás gyermekeket. Megállapították, hogy annak a csoportnak a tagjai, akik mézet ettek, sokkal egészségesebb vérűek voltak, mint azok, akik nem kaptak mindennap egy evőkanál mézet. A vér egészséges összetételén kívül a méz a testi növekedést is előnyösen segítette elő.

Vérzést csillapító anyag van a nyálban. Az anyák szokták megsebesült gyermekeik fájdalmas részeit nyállal bekenni. Ennek a szokásnak érdekes, tudományosan indokolható háttere van. A nyál ugyanis vérzést csillapító anyagot tartalmaz. Ez az oka,

hogy a szájban történő sebesülések alkalmával a vérzés hamar eláll. Vigyázni kell azonban a nyálnak gyógyszerként való alkalmazása esetén, mert igaz, hogy vérzést csillapító anyag van benne, de káros betegség okozó csirákat is tartalmazhat. Különösen beteg emberek nyála végzetes fertőzést okozhat a sebben keresztül.

Minden községben adják elő a műkedvelők a „DÜSGAZDAG“

cimű bibliai szindarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerezhető meg.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

N. L. Margitta. Ha figyelmesen olvasta a Magyar Népet, megállapíthatta, mi azt a felfogást valljuk, hogy a betéteseknek ki kell egyezniük azzal a pénzintézettel, ahova betették pénzüket. Minthogy Ön, ugy látszik, nem olvasta erre vonatkozó cikkünket, felhívjuk figyelmét olvassa el azokat a Magyar Népet előző számaiban. Röviden ezen a helyen is megindokoljuk álláspontunkat. A betétesek azért nem tudják visz-

szakapni a pénzintézeteknél elhelyezett tőküket, mert a pénzintézetek a kezelésükben levő tőküket kihitelezték. Minthogy a konverziós törvény folytán az adósok nagy fizetési kedvezményt kaptak, a pénzintézetek sem fizethetik vissza azonnal és teljes egészében a náluk gyümölcsözőre elhelyezett tőküket. Az Ön pénzintézete által felajánlott egyezés véleményünk szerint nagyon kedvező. Ennél sokkal kedvezőtlenebb ajánlatokat is hallottunk már, és azokat is elfogadták a betétesek. — Amennyiben a bank betétesei, illetőleg hitelezői közül 60 százalék nem fogadja el a felajánlott fizetési százalékot, a pénzintézet fel kell, hogy számoljon. Egy pénzintézet felszámolása mindig veszteséget jelent a betétesekre nézve. Azt jelenti, hogy betétjüket vagy egyáltalában nem kapják meg, vagy pedig annak elenyésző töredékéhez jutnak.

A Magyar Nép elcsitól kezdve a békés megegyezést hirdette. Nagyon sok vád ért bennünket ezért, a következmények azonban teljes mértékben igazolták álláspontunk helyességét. Önnek sem tanácsolhatunk mást, mint azt, hogy a felajánlott 60 száza-

Jékos tőke kifizetését fogadja el minden különösebb feltétel nélkül.

G. Z. Panaszodik, hogy az ősi barackfaján a gyümölcsök szétnyíltak, megpedtek. Ezt a betegséget a növénykórtani munkák nem szokták ismertetni. Lényege, hogy érés közben a termővarrat szétválik s a gyümölcs két fele szétnyílik s a két-felű nyíló felek közt szabadon tűnik elő a mag. Oka nem egyszerű. Némely őszibarack-fajta nagyon hajlamos rá, így *Mohácsy* Mátyás közlése szerint főként a *Rivers*. Azonban a fajta hajlamosságán kívül életfani tényezők is közrejátszanak a betegség keletkezésében, kiváltképpen pedig elhatalmasodásában. Az őszibarack meleg fekvést, száraz, meszes talajt kíván. A nagyon kövér, nitrogénben gazdag talajban tulgyorsán és tulbuján fejlődik s idő előtt elpusztul. Ilyen helyen a gyümölcs szétválására hajlamos fajta csupa szétnyíló gyümölcsöt terem. Láttam, udvaron, trágyagödör közelében ültetett barackfát, amely nem tartozott szétnyílásra hajlamos fajták közé, mégis szétnyíltak a gyümölcsei, természetesen a nitrogénbőség miatt. Valószínű, hogy idén a nagyon esős nyárelő is hozzájárult a betegség jelentkezéséhez. A penészgomba és a fülbemászó nem oka a gyümölcs szétnyílásának, hanem fordítva, a szétnyílt gyümölcs feltároló nyers husára telepedik a penész és a fülbemászó. A fentiek alapján látható, hogy a betegség ellen nem könnyű a védekezés. Ha őszibarackfája az említett rossz fajtákhoz tartozik,

leghelyesebb kidobni s más fajtát vásárolni.

L. Zs. Az adóbonoknak nincs állandó ára. Az utóbbi időben drágultak. Jelenleg 1000 lej névértékű adóbont 390—400 lejért lehet vásárolni. Az ár eladás alkalmával mindig az alacsonyabb, vételnél pedig magasabb.

F. Z. A nyakán keletkezett pattanásokat ne hanyagolja el. Mint lapunk egyik számában is olvashatta, a legkisebb bajból halál lehet. Forduljon sürgősen orvoshoz, mert ilyen betegségre látatlanban nem tudunk tanácsot adni.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenet

Hátrálékos előfizetőink felszólítását a kitöltött postautalványokkal tovább folytatjuk s az e heti lappéldányokhoz mellékelt utalványokon Szében, valamint a szilágymegyei hátrálékosok egy részét szólítjuk fel. — Az utalvány két célt szolgál. Egyrészt tudomására hozzuk a hátrálékosoknak, hogy mennyivel tartoznak, tehát felszólítás is, másrészt pedig megkönnyítjük a pénz feladását, mert a postahivatalok kötelesek elfogadni a postavezérgazgatóság által engedélyezett utalványokat s azokat nem kell kiállítani.

Már október hónapban vagyunk s előfizetőink nagyrésze ilyenkor szokott intézkedni, hogy lapunkkal szemben fennálló kötelezettségeiket teljesítsék. Ez folyamán történik a legtöbb be-

fizetés, mert a gazdák terményeik egy részét már értékesítették. A sok más kiadás mellett ne feledkezzenek meg a „Magyar Népről” sem, amely minden héten bekapogtat hozzájuk, hogy a nagyvilág eseményeiről tájékoztassa a mindennapi kenyér küzdelmében fáradozó olvasóinkat, valamint felvilágosítsa a gazdákat érdeklő s a többtermelést előmozdító haladásokról. Bizony nagyon nehéz nekünk is, lapunkat előfizetőink pénzén tartjuk fenn s nagyon sok olyan helünk volt, amikor csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett a költségeket előteremteni. Tehát lapunkhoz ragaszkodó de bizonyos körülmények folytán a hátrálékaikat eddig nem fizető előfizetőinkhez fordulunk hogy ha kissé későn is, de rendezék hátrálékaikat s ne szerepeljenek nálunk úgy, mint akik nehezen és pontatlanul fizetnek.

Ez annál inkább fontos, mert az 1935 évi könyvnaplárunk összedíltatását megkezdettük s jövő hó folyamán készen is lesz. A megjelenés időpontját közzélni fogjuk olvasóinkat. Előre hangsúlyozzuk, hogy naptárt csak azoknak küldhetünk, akik előfizetéseikkel ez év végéig rendben vannak. Természetes, hogy akik már rendezték vagy rövid időn belül kifizetik hátrálékaikat, azokat abban az előnyben részesítjük, hogy a naptárt részükre a megjelenés után, bizonyos sorrendben, de a legelső szállítmánnyal megküldjük. Aki tehát még hátrálékos, de a naptárhoz még ez év folyamán szeretne hozzájutni, küldje be azonnal hátrálékát s akkor mi azonnal előjegyezzük a naptárigénylő közé.

V. L. Mezőköbölkut, Cs. K. Nagybánya, N. F. Iszló, G. E. Marosjára, V. I. Ozsdola, N. A. Előszállás, P. P. Hodgya, J. L. Gidófalva.

Itt felsoroltuk az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Lakhelyet változtatókhoz! Igen gyakran előfordul az, hogy elő-

Egészséges bő gabona-termés

ARZOPOL száraz-pácoló szer

használata nélkül elképzelhetetlen.

Többlettermes! Egészséges magvak! Mérsékelt ár!

Beszerezési forrásokról utbaigazítást ad a gyártó: Moskovits ipartelep R.-T. Oradea-Nagyvárad.

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

fizetőink címjavítást jelentenek be, de nem közlik volt lakásuk címét. Miután ilyenkor levélléleg kell a régi címet megkérdeznünk az illetőtől s ez nagyon késlelteti az elintéztést, felkérjük címjavítást kérő előfizetőinket hogy az új címmel közöljék a régi címet is, mert ezzel nemcsak munkánkat könnyítik meg, hanem megkímélnék felesleges kiadásoktól is.

T. A. Zabola. Verséből a következő szép gondolatot tartalmazó sorokat ragadjuk ki:

*Drága-fajom magyar népem,
 Van tehozzád üzenetem!*

*Amit szólnék most tehozzád,
 Megszívelve jót hoz terád.*

*Szeressük mi egymást hiven,
 Míntha élénk egy kenyéren.*

Cyüüllködés, civakodás!

*Vagy bármí rossz ármánykodás,
 Ne legyen meg többé köztünk!*

A következő befolyt pénzeket nyuglázzuk: K. G. Magyarpécska 155, K. L. Árpád 155, Gy. F. Ágya 150, R. I. Zajzon 155, N. I. Barátka 150, Ú. J. Sepsiköröspatak 155, Sz. G. Nagyborosnyó 155, K. R. Nadrág 150, P. F. Gyalu 155, M. A. Hagymásbodon 150, B. F. F. Tancs 150, S. I. Szováta 155, F. J. Sáromberke 125, K. F. Szilágypér 75, Sz. I. Érszöllös 300 (r. 1934. dec. 31-ig), N. J. Olasztelek 150, Sz. M. J. Zetelaka 145, A. K. Erdőfüle 150, K. M. Magyarpécska 155, S. T. Bodola 155, A. J. Csikszenttamás 155, G. I. Kézdimártonfalva 150, M. A. Bikfalva 155, ifj. T. A. Nyárádköszvényes 155, M. A. Nagybánya 155, Sz. A. Marosgeze 260 lej.

Aprohirdetése

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknak minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj-Kolozsvár, Str. Grigorescu 112.

Hanomag traktor eladó, esetleg hozzávaló ekével. — Cím: „Standard” képviselő Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 26.

December 1-re minden házaspart keresek, kik egy férfi és egy nő segédlettel a külső s belső teendőket végzik. Teljes

ellátáson kívül fizetés megegyezés szerint. Ugyanott gazdasági gépek eladók. *Damokos Dénes, Cernatul de Jos-Alsócsernáton, jud. Treiscaune.*

Hirdetmény. Tálisoarai, olaszteleki kórház sorsjegyek húzása most már 1935 február hó 10-re tüzetett ki. Csak egy húzás lesz. A már eladott sorsjegyek mind érvényesek. Sorsjegyek eladása folyamatban van bizományosok útján is. Érdeklődők forduljanak a Tálisoarai-olaszteleki kórházbizottsághoz. **Főnyeremény 100,000 lej. Egy sorsjegy csak 25 lej.** A sorsjegyek árának és 8 lei költségnek előzetes beküldése mellett béris postán is rendelhet az **Uniórius Nőszövetség**nél, **Odorjeiu-Székelyudvarhely Sírada Pr. Elisabeta 51**

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai ucca) 5.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**